

Sygn. akt **II Cgg 12/12**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek (...) w R. Wydział II Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Okręgowego Renata Kopala

Protokolant: Jolanta Bober

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 listopada 2013r. w R.

sprawy z powództwa **J. K. i T. K. (K.)**

przeciwko **(...) S.A. KWK (...) z siedzibą w J.**

o naprawienie szkody

1) zobowiązuje pozwaną (...) S.A. w J. do naprawienia szkody wyrządzonej ruchem zakładu górniczego pozwanej w budynku mieszkalno-gospodarczym, znajdującym się na nieruchomości powodów położonej w J. przy ul. (...) A, przywracając nieruchomość do stanu poprzedniego poprzez:

a) wykonanie rektyfikacji budynku przy pomocy podnośników wraz z dokonaniem robót budowlanych związanych z odbudową po rektyfikacji, piwnic, przyziemia do stropu nad piwnicami i opaski wokół budynku, schodów wejściowych i izolacji zewnętrznej,

b) dokonanie przeglądu pomieszczeń parteru i piętra po dokonanej rektyfikacji i naprawę uszkodzeń związanych z rektyfikacją, w szczególności dokonanie regulacji instalacji grzewczej, naprawy tynków, wykonanie prac malarskich i porządkowych;

2) w pozostałej części powództwo oddala;

3) zasądza od pozwanej na rzecz powodów solidarnie kwotę 7200 zł (siedem tysięcy dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

4) nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gliwicach, Ośrodka (...) w R. kwotę 14358 zł (czternaście tysięcy trzysta pięćdziesiąt osiem złotych) tytułem części kosztów sądowych.

Sędzia:

Sygn. akt II Cgg 12/12

UZASADNIENIE

Powodowie J. K. i T. K. wnosili o zobowiązanie pozwanej (...) S.A. w J. do dokonania naprawy szkód górniczych w budynku mieszkalnym, garażu wraz z budynkiem gospodarczym położonym w J. przy ul. (...). W pozwie wskazali, że na skutek wstrząsów z początku 2012 roku uszkodzeniu uległy kominy, ujawniły się nowe szkody w postaci pęknięcia ścian, została zdeformowana kostka brukowa i popękały schody wejściowe od budynku. Nadto od pewnego czasu

budynek przechyla się utrudniając im codzienne funkcjonowanie bowiem nie domykają się okna i drzwi a grzejniki grzeją tylko do połowy.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wносиła o oddalenie powództwa wskazując, że wcześniej powodowie nie zgłaszali szkody w postaci przechyłu budynku, a odpowiadając na ich wniosek z 16 marca 2012 roku pozwana odmówiła naprawienia szkody z powodu braku związku przyczynowego pomiędzy eksploatacją a uszkodzeniami budynku. Ostatnia eksploatacja w rejonie nieruchomości powodów była prowadzona w latach 2004-2005 i szkody które w jej wyniku powstały, zostały naprawione na mocy ugody z dnia 26 lutego 2008 roku. O przechyle budynku powodowie wiedzieli od 25 października 2006 roku, nie zgłaszali tej szkody, w związku z czym pozwana zgłasza zarzut przedawnienia roszczenia.

Pozwana potwierdziła, że w dniu 27 stycznia 2012 roku miał miejsce wstrząs o energii $5,8 \times 10^6$ J, ale z uwagi na odległość epicentrum od budynku powodów jak i natężenia, nie mógł on spowodować szkód opisanych w pozwie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Nieruchomość położona w J. przy ulicy (...) zabudowana budynkiem mieszkalno-gospodarczym z garażem (dokumentacja fotograficzna – k. 143) stanowi własność J. i T. małżonków K. we wspólności ustawowej małżeńskiej.

dowód: odpis księgi wieczystej - k. 5,6 akt.

W przeszłości w budynku powodów naprawiano szkody związane z działalnością górniczą pozwanej. Strony zawierały szereg ugód pozasądowych o naprawę szkody. Powodowie między innymi składali wniosek o naprawienie szkody w dniu 25 lipca 2006 (k. 203) i 31 stycznia 2008 roku (k. 204). W oparciu o pierwszy wniosek w dniu 25 października 2006 roku dokonano oględzin i sporządzono protokół ustalenia szkód, w którym odnotowano przechył budynku w kierunku północno-zachodnim wynoszący 24,5 promila oraz szereg innych uszkodzeń, między innymi ogrodzenia i szamba. (k. 27-29) i zawarto ugodę w dniu 12 czerwca 2007 roku, której termin realizacji powodowie przesunęli na rok 2008. W dniu 26 lutego 2008 roku zawarto następną ugodę pozasądową, w której pozwana w §1 pkt. II stwierdziła, że w budynku powodów występuje wyczuwalny przechył w kierunku NW i inne uszkodzenia opisane w tym punkcie. W §2 ugody pozwana **uznała** wymienione w §1 pkt. II szkody za szkody powstałe wskutek robót górniczych **prowadzonych do roku 2007**. W dalszej części ugody zleciła prace remontowe zobowiązując się do zawarcia dodatkowej ugody w przypadku gdy w trakcie wykonywania prac wyniknie konieczność zmiany zakresu robót. W dalszej części ugody pozwana nie wskazywała sposobu naprawy opisanego w 1 pkt. II przechyłu.

Dowód: wnioski o naprawę szkód- k. 203, 204, ugody –k. 24-26, 207, protokół ustalenia szkody –k. 27, pismo powodów do pozwanej z 28 sierpnia 2007 roku –k. 206

W czasie zawierania ugód i dokonywania oceny szkód powodowie wskazywali na występowanie przechyłu prosząc o jego pomiar (wniosek –k. 203) Przechył domu nie był naprawiany bowiem pozwana informowała powodów o tym, że zostanie on naprawiony w późniejszym terminie, gdy będzie wynosił ponad 25promili i gdy zakończy się eksploatacja w ich terenie. Po dokonaniu naprawy na mocy ugody w roku 2008 powodowie do czasu wystąpienia z wnioskiem w roku 2012 nie występowali o naprawę szkód. Borykali się z problemami rodzinnymi, w tym z chorobą ich jedynej córki. Również sąsiedzi powodów byli informowani, że ewentualna rektyfikacja ich budynku nastąpi po całkowitym uspokojeniu się terenu i gdy przechył przekroczy wartość bezpieczną dla użytkownika – 25 promili. Pozwana dokonywała analizy i pomiaru przechyłu.

Dowód : zeznania powodów – rozprawa z dnia 27 listopada 2013 –k. 225; zeznania świadka E. A.- rozprawa z dnia 16.10.2013-k. 200

Nieruchomość powodów znajduje się w obszarze górniczym, w granicach którego eksploatację prowadził zakład górniczy pozwanej - KWK "B.". W rejonie budynku małżonków K. była prowadzona wielopokładowa eksploatacja

górnicza do końca roku 2005 roku. W latach 2002 - 2005 prowadzona była eksploatacja pokładu 417 metodą na zawał na głębokości około 780-950m w odległości około 30 m od budynku.

Obecnie od roku 2011 do 2012 była prowadzona eksploatacja na zawał pokładu 502 na głębokości 860 m w odległości około 600 m od nieruchomości powodów.

Nieruchomość do 2008 roku tj. do czasu zakończenia procesu tworzenia się niecki osiadania była pod wpływem działalności górniczej i wpływy te były przyczyną uszkodzeń budynku powodów. Eksploatacja z lat 2011-2012 nie wpływała na powstawanie uszkodzeń po roku 2008. Aktywność sejsmiczna związana z eksploatacją górniczą pozwaną od roku 2002 nie wpływała negatywnie na budynek powodów.

Po roku 2008 nie występowały w rejonie nieruchomości powodów wpływy bezpośrednie, a wpływy pośrednie były znikome.

Dowód: opinia biegłego zakresu górnictwa i geologii A. M. –k. 52-70

Obecnie od 3 miesięcy ponownie prowadzona jest eksploatacja przez pozwaną w rejonie nieruchomości powodów,

Dowód: zeznania świadka J. W.- rozprawa z dnia 16.10.2013-k. 200

Budynek mieszkalno-gospodarczy powodów został wybudowany w roku 1986. Został zabezpieczony na wpływy eksploatacji górniczej w trakcie budowy. Obecnie występują w nim uszkodzenia związane z działalnością górniczą pozwaną w postaci wychylenia budynku i szkody pochodne od wychylenia to jest: deformacja stolarki okiennej i drzwiowej, miejscowe rozstępy i odspojenia klepek parkietowych, rozregulowanie odprowadzenia wody, pęknięcia ścian w narożu północnozachodnim w łazience i deformacja opaski wokół budynku.

W budynku występują również inne uszkodzenia:

- uszkodzenia schodów zewnętrznych, które są wynikiem wadliwego wykonawstwa,

-zarysowania tynków na kominie oraz uszkodzenia komina ponad dachem spowodowane wpływami termicznymi, jakimi poddawany jest komin

- uszkodzenia posadzki garażowej, które wystąpiły w okresie uspokojenia terenu, po jej naprawieniu w roku 2008 i nie są szkodą górniczą.

Występujący przechył budynku charakteryzuje się dużą uciążliwością, wynosi 24.0 promili i można go naprawić poprzez prostowanie budynku. Koszt prostowania budynku wraz z robotami towarzyszącymi i wykonaniem niezbędnej dokumentacji prostowania wynosi 232.350 zł, a koszt wykonania regulacji instalacji grzewczej, prac wykończeniowych i porządkowych wynosi około 1000 zł.

Dowód – opinia biegłego Z. L. –k.128-138,

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, opinii biegłych i zeznań świadków. Prawdziwości dokumentów (wniosków, pism ugód pozasądowych) strony nie kwestionowały. Sąd dał wiarę ustaleniom biegłego A. M. ,że nieruchomość powodów nie pozostaje pod wpływami bezpośrednimi pozwaną od roku 2008 albowiem opinia A. M. w sposób jasny i wyraźny wskazuje w jakim okresie i w jaki sposób była przeprowadzana eksploatacja i wyjaśnia proces występowania wpływów i ich wielkość w poszczególnych okresach. Również twierdzenia biegłego Z. L. co do zakresu uszkodzeń występujących w budynku, ich pochodzenia i sposobu naprawy zawarte w opinii pozwalają Sądowi dokonać jednoznacznej oceny tych uszkodzeń. Sąd dał wiarę zeznaniom powodów, że pozwana informował ich o tym, iż prostowanie będzie konieczne i skuteczne gdy przechył powiększy się do 25 promili i eksploatacja zostanie zakończona bo takie wskazówki otrzymał również świadek E. A.. Takie wnioski można wysnuć z treści jego pisemnego wniosku z 28.02.2007 (k. 2007), a także pośrednio z zeznań pracownika

działu szkód górniczych pozwanej, który przyznał, że przyjmuje się, że dopiero przechył powyżej 25 promili powoduje nadmierną uciążliwość dla mieszkańców i należy go zlikwidować.

Sąd zważył, co następuje:

Szkody występujące w budynku mieszkalno-gospodarczym powodów (w zakresie opisanym w opinii biegłego Z. L.) zostały spowodowane działalnością zakładu górniczego pozwanej. Odpowiedzialnym za jej naprawę pozostaje pozwana. Wychylenie budynku jest efektem całej eksploatacji górniczej jaka miała na niego wpływ od czasu jego wybudowania. Ponieważ zarówno zdarzenie (eksploatacja pozwanej) jaki sama szkoda (przechył budynku) miała miejsce pod rządami ustawy z dnia 04.04. 1994r. Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. nr 27 poz. 96 z późn. zm), przepisy tej ustawy należy stosować w niniejszej sprawie mimo, iż w chwili wniesienia pozwu obowiązywała ustawy z dnia 09 czerwca 2011 roku – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U z 2011 nr 163 poz. 981).

Zgodnie z art. 91 i 3 prawa górniczego i geologicznego z roku 1994 właściciel może żądać naprawienia tej szkody pozwanej. W myśl z art. 94 prawa geologicznego i górniczego z dnia 04.02.1994r. naprawienie szkody winno nastąpić przez przywrócenie do stanu poprzedniego i takiego sposobu naprawy żądali powodowie.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia wskazując, że o przechyle powodowie wiedzieli co najmniej od 25 października 2006 roku, a takiej szkody nie zgłaszali. Nadto w roku 2008, na mocy ugody z dnia 26 lutego 2008 pozwana naprawiła wszystkie szkody.

Art. 92 prawa geologicznego i górniczego z 1994 roku w kwestii przedawnienia nakazuje stosować przepisy kodeksu cywilnego. Zgodnie z art. 442¹§1 kc roszczenie o naprawienie szkody ulega przedawnieniu z upływem trzech lat od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Jednakże w myśl art. 123§1pkt 2 kc bieg przedawnienia przerywa się przez uznanie roszczenia przez osobę przeciwko której roszczenie to przysługuje. Sąd ustalił, że w ostatniej ugodzie którą strony zawarły w 26 lutego 2008r. pozwana uznała, że istniejący w budynku powodów przechył jest szkodą górniczą i zobowiązywała się do naprawienia uszkodzenia wymienione w §1 pkt. II ugody oraz do zawarcia dodatkowej ugody gdy wyniknie konieczność zmiany zakresu robót. Oświadczenie pozwanej w ugodzie, że szkodą górniczą jest przechył, jest uznaniem z tego roszczenia i przerywa bieg przedawnienia. Tak rozumując trzeba stwierdzić, że roszczenie o naprawienie szkody, którą wskazała i uznała pozwana w ugodzie z 2008r., uległo przedawnieniu w lutym 2011r. W chwili wniesienia pozwu (15 maja 2012) roszczenie o prostowanie budynku było więc roszczeniem przedawnionym, jednakże powoływanie się przez pozwaną na przedawnienie tego roszczenia jest nadużyciem prawa i jest. sprzeczne z zasadami współzycia w myśl art. 5 kc.

Biorąc pod uwagę dotychczasowy sposób naprawy szkód, a także fakt, że powodowie przez cały czas w sposób ugodowy załatwiali naprawienie szkód ze stroną pozwaną, że się dogadywali w kwestii naprawy szkody, bez potrzeby sądowego dochodzenia swych praw należy wnioskować, że powodowie ufali twierdzeniom strony pozwanej w zakresie propozycji odnośnie naprawy szkód górniczych oraz temu, iż nie trzeba jeszcze prostować budynku lecz jedynie sporządzać pomiary i obserwacje budynku. Przy takiej postawie, nie można w niniejszym postępowaniu (jak to czyni pozwana) podnosić, że powodowie nie domagali się naprawy szkody w zakresie przechyłu i zarzucać przedawnienie roszczenia. Powodowie wskazywali, że istnieje przechył, domagali się pomiaru tego przechyłu. Wprost nie wyartykułowali, że chcą prostowania, bo nie było takiej praktyki, by osoby poszkodowane wprost i szczegółowo wskazywały w jaki sposób dane szkody mają być naprawione. Pozwana utwierdzała powodów w przekonaniu, że monitoruje występowania tego przechyłu, że trzeba będzie prostować budynek gdy przechył osiągnie 25 promili. Wszystkie działania kopalni jak i zapewnienia powodów, że ten przechył zostanie naprawiony później uzasadniają aby zarzut przedawnienia, aczkolwiek istniejący, uznać za nadużycie prawa przez pozwaną. Pogląd ten znajduje również odzwierciedlenie w orzecznictwie. W uzasadnieniu wyroku z dnia z 25.02.2010 w sprawie V CSK 242/09 Sąd Najwyższy podkreślił, że za zastosowaniem art. 5 k.c. mogą przemawiać zwłaszcza leżące po stronie zobowiązanego przyczyny opóźnienia w dochodzeniu roszczenia, np. jego zachowanie polegające na wywołaniu u uprawnionego przekonania o dobrowolnym zadośćuczynieniu roszczeniu.” W niniejszej sprawie takie okoliczności miały miejsce.

Mając powyższe na uwadze, sąd, nie uwzględniając zarzutu przedawnienia nakazał pozwanej naprawienie szkody w budynku powodów poprzez jego rektyfikację oraz wykonanie innych napraw związanych z prostowaniem – jak w punkcie 1 wyroku.

Powodowie domagali się naprawienia również innych szkód, które zostały wskazane w pozwie, a które w opinii biegłego Z. L. nie są szkodami związanymi z działalnością górniczą pozwanej. Szkody te, wynikły z innych poza górniczych przyczyn. Dlatego roszczenia powodów w pozostałej części, w szczególności roszczenia o naprawę komina, schodów, posadzki w garażu Sąd oddalił.

Sąd ustalił wartość przedmiotu postępowania w niniejszej sprawie biorąc pod uwagę koszt napraw wskazanych w punkcie 1 wyroku na kwotę 242.350 zł.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w myśl art.98 kpc w zw. z art.113 ust.1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 roku oraz §6 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

Na koszty te składają się: kwota 12.118 zł tytułem opłaty od pozwu, od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni z mocy ustawy, kwota 2.240 zł tytułem brakujących kosztów sporządzenia opinii biegłych , łącznie 14.358 zł ,którą to kwotą Sąd obciążył pozwaną.

W myśl §6 pkt.7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powodów kwotę 7200 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.